

NVE Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
0301 OSLO

Vår ref.: 201600033-20
Deres ref.:

Lillehammer, 27. juni 2016

Fastsettelse av manøvreringsreglement for Randsfjorden - Høringsuttalelse

Bakgrunn:

Foreningen til Randsfjords Regulering (FRR) fikk ved kgl.res. av 12.01.1995 tillatelse til fortsatt regulering av Randsfjorden. Høsten 2003 mottok NVE en søknad fra FRR om å få fastsatt et endelig manøvreringsreglement for Randsfjorden. Det ble den gang gjennomført en høringsrunde. Flere av høringsinstansene påpekte i sine uttalelser behovet for å foreta miljømessige utredninger av reguleringens konsekvenser før endelig manøvreringsreglement kunne fastsettes. Slike undersøkelser ble utført i Randselva og Randsfjorden i perioden 2008 – 2011. Rapportene er nå ferdigstilt og oversendt NVE, sammen med en oppsummering fra FRR og nytt forslag til justert manøvreringsreglement. NVE har nå sendt forslag til endelig manøvreringsreglement ut på høring.

Forslaget til endelig manøvreringsreglement for Randsfjorden innebærer noen justeringer. Dette er:

- at minstevannføringen i Randselva på 20 m³/s skal gjelde for hele året, og ikke reduseres til 15m³/s. Bakgrunnen er ønske om å øke vanndekt areal og redusere mulighet for stranding av fisk.
- at tidspunktet for å nå LRV forskyves fra 10. april til 1. april, for å øke flomdempingen.
- at den definerte «selvreguleringskurven» (vassdraget naturlige flomvannføring) tas i bruk ved avledning av flommer.
- at det innføres en bestemmelse om maksimal vannføringsreduksjon (maks 4 m³/s hver time) ved vannføringer under 32 m³/s, for å unngå stranding av fisk.

Merknader:

Det følger av manøvreringsreglementet at vassdragets flomvannføring ikke skal økes, og at flomtappingen skal koordineres med øvrige regulanter i vassdraget. Fylkeskommunen forutsetter at dette følges slik at man unngår uheldige overskridelser av høyeste regulerte vannstand (HRV) i Randsfjorden.

Vannkraftreguleringer kan gi store utfordringer for fisk og næringsdyr som er viktige for fiskeproduksjon. Dette gjelder både i selve innsjømagasinene og nedenforliggende elvestrekninger.

Postadresse:

Postboks 988

2626 LILLEHAMMER

Org. nr: 961382335

Besøksadresse:

Kirkegt. 76, Lillehammer

Bankkonto: 2000 09 50018

E-post: postmottak@oppland.org

Saksbehandler:

Morten Aas

Telefon:

E-post: Morten.Aas@oppland.org

For Randsfjordreguleringen er bekymringene særlig knyttet til fjordens bestand av storrøye, samt storørret i Randselva nedstrøms.

Randsfjorden huser en storvokst, fiskespisende bestand av storrøye. Denne stammen er unik i norsk sammenheng, og har følgelig en stor verdi. Kunnskapen om storrøyebestanden er derimot ikke spesielt god, men man vet at bestanden er tynn og sårbar. Det er gjort noen forsøk på å kartlegge gyteplasser i Randsfjorden. Pavels og Bekkevold fant to gyteplasser ved sin undersøkelse i 2006. Disse ligger på grunne områder i fjordens strandsone i dybdeintervall ca 3 – 6 meters dyp. Dette er rett under laveste regulerte vannstand (LRV). Sweco gjennomførte en ny kartlegging i forbindelse med fastsettelsen av manøvreringsreglement, men fant ikke noen flere gyteplasser. Det ble imidlertid parallelt med disse undersøkelsene avdekket en gyteplass nord i Randsfjorden som tidligere ikke var kartlagt. Denne ligger også svært grunt. Det har vært antatt at Randsfjodrøyas gyteplasser er begrenset og at gytesuksessen er påvirket av eksisterende regulering. Dette støttes av Swecos utredning for reguleringsforeningen hvor de antar at gyteområdene like under LRV er forringet av erosjon som følge av reguleringen.

Laveste regulerte vannstand (LRV = 131,50 moh) er fastsatt i konsesjonen. Det er likevel to forhold i manøvreringsreglementet som særlig kan påvirke gytesuksessen til røya. Dette gjelder ønsket om å fremskynde tidspunktet for å nå LRV fra 10. april til 1. april, samt regulantens mulighet til å søke NVE om å senke ytterligere 20 cm i år med snømagasin over det normale i nedbørfeltet. I praksis har situasjonen i Randsfjorden vært den at regulanten ofte har hatt utfordringer med å nå LRV i Randsfjorden grunnet at snøsmeltingen i den lavereliggende delene av nedbørfeltet har kommet tidlig. Flytting av tidspunkt vil muliggjøre en litt hardere tapping av magasinet slik at man lettere og oftere når LRV. Selv om dette alene potensielt kan ha noe negative effekt på røyebestanden, mener fylkeskommunen at dette må kunne aksepteres. Derimot har en ikke noe ønske om at det legges opp til en praksis hvor NVE ofte godtar ytterligere 20 cm senking slik manøvreringsreglementet kan åpne for. Det er svært viktig at dette kun kan tillates i spesielle tilfeller, da som flomforebyggende tiltak de år hvor våren er uvanlig sen og snømengdene i fjellet er særdeles store. Dette fordi ivaretagelse av storrøya i Randsfjorden er vært viktig.

Det fremgår av forslaget til manøvreringsreglement at det legges opp til økt minstevannføring ut av Randsfjorden og enda viktigere: Krav til at reduksjonen i vannføring ikke kan skje for raskt. Begge deler av hensyn til storørreten. Det vesentlige av arealet i Randselva ligger i Buskerud fylke og det forutsettes at problemstillinger tilknyttet storørretbestanden vurderes i høringsuttalelser fra Fylkesmannen i Buskerud og Buskerud fylkeskommune.

Konklusjon:

- Det forutsettes at flomepisoder, uavhengig av når på året disse oppstår, på en god måte koordineres med øvrige regulanter i vassdraget slik at vassdragets flomvannføring ikke økes.
- Fylkeskommunen ser det som svært viktig å bevare Randsfjordens unike bestand av storrøye. Vi kan akseptere at tidspunkt for oppnåelse av LRV fremskyndes fra 10. april til 1. april. Når det gjelder ytterligere senking av vannstanden med 20 cm, som reglementet gir en åpning for, synes det svært viktig at NVE har en restriktiv holdning til dette. Det bør kun være i helt særskilte tilfeller med sen vår og uvanlig store snømengder i nedbørfeltet at dette kan tillates.

Med hilsen

Kristin Loe Kjelstad
Teamleder plan og miljø
Regionalenheten

Morten Aas
Rådgiver plan og miljø
Regionalenheten

Kopi til: Fylkesmannen i Oppland, Postboks 987 , 2604 LILLEHAMMER